

ຮ່ອງຢ່າຊີວິດ

- ດຳລົງຊີວິດຢູ່ຖໍ້ໝາຫຼິງ
- ຜູ້ຢູ່ໃນເຫດການ (ບັນລິບປິດປ່ອຍນັບາກ)
- ຈັກພິມດິດຮ້ອນ
- ຕັດຕິມໃຫ້ຈຸງ

ເທດລະຄອນ ດອາສິນທິ

ໂດຍ : ເທດລະຄອນ ດວງສິນທິ

ສປປ ລາວ

ພິມຄັ້ງທີໜຶ່ງ

2009

ສະຖານກົງສຸນໃຫຍ່ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ປະຈຳນະຄອນໂຮ່ຈິມິນ

ແຫ່ງ ສສ ຫວຽດນາມ

ເທດລະຄອນ ດວງສິນທິ

ຄຳນຳ

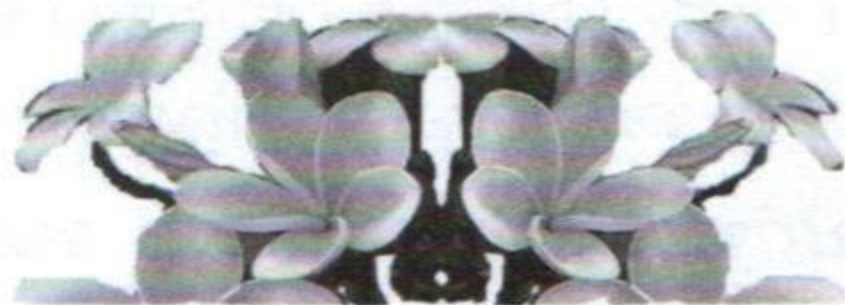
ເປັນຫຍັງຂ້ອຍຈຶ່ງຂຽນເລື່ອງຕົນເອງ? ຄຳຖາມນີ້ຂ້ອຍກໍຕອບບໍ່ຖືກຄືກັນ, ແຕ່ທຸກຄັ້ງທີ່ຂ້ອຍຂຽນຊີວະປະຫວັດຂອງຕົນເອງ ຈະເປັນຊີວະປະຫວັດຫຍໍ້ກໍຕາມ, ໃນເມື່ອເຫັນຄຳຖາມໃນຮ່າງຊີວະປະຫວັດຂຽນວ່າ: ອາຍຸ 8 ປີຂຶ້ນມາສະຫາຍໄດ້ເຮັດຫຍັງແດ່, ຢູ່ໃສ ແລະ ໃຜຮຸ້ນຳ, ຕອບຄຳຖາມນີ້ເກີນວ່າມັນງ່າຍ, ຂ້ອຍຈະຂຽນວ່າ: ອາຍຸ 8-10 ປີ ຮຽນຫນັງສືຢູ່ບ້ານ, 11-12 ປີ ເນື່ອງຈາກວ່າຢູ່ບ້ານບໍ່ມີຫ້ອງຮຽນ ຂ້ອຍຈຶ່ງໄປຮຽນຫນັງສືຢູ່ບ້ານອື່ນ, ຮຽນຈົບຫ້ອງ ບໍ່ 4 ພໍດີອາຍຸຂ້ອຍໄດ້ 13-14 ປີ ຂ້ອຍກໍອອກເຮັດການປະຕິວັດ.

ທຸກຄັ້ງທີ່ຂ້ອຍຈັບປາກກາຂຶ້ນມານັ້ງຂຽນຊີວະປະຫວັດ ຕົນເອງ ຄົງບໍ່ມີໃຜຮຸ້ດອກວ່າຂ້ອຍຄິດແນວໃດ? ຊີວິດຂອງຂ້ອຍໃນໄລຍະເຍົາໄວນັບວ່າເປັນໄລຍະທີ່ມີຫລາຍລົດຊາດ, ມີທັງເຜັດ, ເຄັມ, ຂົມຂຶ້ນ ແລະ ມີຫລາຍສິ່ງຫລາຍຢ່າງທີ່ຂ້ອຍໄດ້ພົບພໍ້ ແລະ ໄດ້ປະເຊີນຫນ້າ, ຊຶ່ງມັນກໍເປັນເລື່ອງທີ່ບໍ່ມີໃຜປາດຖະໜາ, ຂ້ອຍໄດ້ເປັນທະຫານນ້ອຍ, ເປັນຄົນຮັບໃຊ້, ເປັນທັງພະນັກງານວິຊາການ ແລະ ເປັນນັກຮຽນ, ຖ້າເລືອກໄດ້ຂ້ອຍຈະເລືອກເອົາຊີວິດເປັນນັກຮຽນເທົ່ານັ້ນ ມັນຈຶ່ງເໝາະສົມກັບໄວອາຍຸຂອງຂ້ອຍ.

ຊຶ່ງຈະເປັນໂອກາດໃຫ້ຂ້ອຍໄດ້ໄຂວ່າຫາຄວາມຮູ້ມາໃສ່
ໂຕຫລາຍກວ່ານີ້, ສ່ວນເລື່ອງອື່ນໆແມ່ນຂ້ອຍຢາກຫລີກຫລີຢາກ
ໂຍນເປັນພາລະໃຫ້ຜູ້ໃຫຍ່ທີ່ມີອາຍຸສູງກວ່າຮັບເອົາໄປ.

ແຕ່ກໍຄົງເປັນໄປບໍ່ໄດ້, ເພາະຊາຕາຊີວິດຂອງຂ້ອຍໄດ້ກຳ
ນົດມາຄືແນວນີ້: ນັ່ງຊຽນຫວນຄືນໃນອະດີດ ບາງຄັ້ງຂ້ອຍກໍຍິ້ມ
ຫົວຄົນດຽວ, ບາງຄັ້ງຂ້ອຍກໍເຊັດນ້ຳຕາ ຫລືຄິດລະເມີເພີ່ຜົນໄປກໍ
ມີ, ເພາະອະດີດທີ່ແສນຍາວໄກບິນເສັ້ນທາງເຂົ້າຮ່ວມການປະຕິ
ວັດ, ມີທັງອຸປະສັກ, ຄວາມທຸລະກັນດານທີ່ໄດ້ຜ່ານຜ່າ, ມີທັງ
ຄວາມຮັກຊາດ, ຮັກບ້ານເກີດເມືອງນອນ, ຮັກພໍ່ແມ່, ຮັກຜູ້ຄົນ
ອ້ອມຂ້າງ ແລະ ຮັກໝູ່ຄູ່ເພື່ອນຜຸງແຕ່ກໍຈຳຕ້ອງພັດພາກໄປແຕ່
ລະຄົນ, ຄວາມທຸກໂສກ, ຄິດຮອດ, ຫວນຫາເປັນສິ່ງທຳມະດາ
ຂອງມະນຸດ, ໃນຂະນະດຽວກັນອຸດົມການ, ຄວາມສຸກສົມຫວັງ
ໃນຫນ້າທີ່ການງານ ແລະ ການຮຳຮຽນເພື່ອຍົກລະດັບຕົນເອງ
ກໍໄດ້ເປັນກຳລັງໃຈອັນໃຫຍ່ຫລວງເຮັດໃຫ້ຂ້ອຍເຕີບໃຫຍ່ຂຶ້ນ ຈົນ
ມາເຖິງວັນນີ້. ມີຫລາຍຄຳຖາມເວົ້າຂຶ້ນມາ, ຂ້ອຍສົມຄວນຊຽນ
ເລື່ອງຂອງຂ້ອຍເອງຫລືບໍ່?, ມັນບໍ່ເທົ່າກັບຊອກວຽກໃສ່ຕົນເອງ
ລ້າໆບໍ່? ຄິດໄປຄິດມາ, ຄິດຫລາຍຫລົບ, ຫລາຍຕ່າວຂ້ອຍຈຶ່ງ
ຕັດສິນໃຈຊຽນ ເພື່ອບັນທຶກເລື່ອງລາວຕ່າງໆ. ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນໄລ
ຍະເກືອບ 50 ປີທີ່ຊີວິດໄດ້ຕິດພັນກັບພາລະກິດ ແຫ່ງການຕໍ່ສູ້ກູ້
ຊາດ, ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ສ້າງສາພັດທະນາປະເທດຊາດ
...ມັນເປັນຊ່ວງໄລຍະທີ່ມີຄຸນຄ່າຫຍັງແດ່ ແລະ ຫລາຍພຽງໃດ
ໃຫ້ແກ່ສັງຄົມ, ປະເທດຊາດ ແລະ ຄອບຄົວລູກໆຫລານໆ. ສ່ວນ

ວ່າມັນຈະກາຍເປັນຄວາມພາກພູມໃຈ, ຕົ້ນຕົ້ນໃຈ ແລະ ເສຍ
ໃຈສຳລັບພວກເຂົາເຫລົ່ານັ້ນ, ຂ້ອຍບໍ່ສາມາດຈະກຳນົດໃຫ້ພວກ
ເຂົາໄດ້, ມັນແລ້ວແຕ່ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຈິດສຳນຶກ ແລະ ອະນາຄົດ
ຂ້າງໜ້າຈະເປັນສິ່ງກະທົບ ຫລື ພັກດັນແນວຄິດຈິດໃຈຂອງ
ພວກເຂົາເຈົ້າ...

ປາກກາເຂົ້າບໍານານບໍ່ເປັນ!

ຄໍາເຫັນຂອງ ທ່ານ ວິເສດ ສະແຫວງສິກສາ-ນັກປະພັນ

ຂ້າພະເຈົ້າ ອ່ານປື້ມ “ ຮອຍຊີວິດ ” ດ້ວຍໃຈຈິດຈໍ່ ແລະ ສໍາເລັດ ໄວປານສາຍຟ້າແລບ ທັງໆທີ່ນໍາໃຊ້ເຕັກນິກ “ ອ່ານລະຫວ່າງແຖວ ” (*Read between the lines*) ຄືອ່ານໄປນໍາຄິດ ຫາໄປນໍາ, ມີບາງບ່ອນກໍ່ເອົາອາລົມເຈັດເຈ້ຍໄປຕາມເຫດການ. ເຕັກນິກນີ້ເຮັດໄດ້ງ່າຍໆ ເພາະເຫດການທີ່ ເຫດລະຄອນ ດວງ ສິນທິ ເອົາມາຄົວເປັນເນື້ອໃນຂອງປື້ມນັ້ນ ລ້ວນແຕ່ເກີດຂຶ້ນໃນຊີວິດໄວໜຸ່ມ ຂອງຂ້າພະເຈົ້າ. ບັນດາບຸກຄົນທີ່ຜູ້ຊຽນ ເອີ້ນເຖິງໃນ ທ້ອງເລື່ອງສ່ວນຫຼາຍ ຂ້າພະເຈົ້າລື້ງ ແລະ ຮູ້ຈັກເປັນການສ່ວນ ຕົວ ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງເວົ້າໄດ້ວ່າ “ ຮອຍຊີວິດ ” ແມ່ນພາບສະທ້ອນໃຫ້ ເຫັນເລື່ອງຈິງຄົນແທ້ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນຍານໜຶ່ງ ຂອງການຕໍ່ສູ້ທີ່ເຕັມ ໄປດ້ວຍຄວາມທໍລະຫົດອົດທົນ ແລະ ການເສຍສະຫຼະ ເພື່ອວັນ ໃໝ່ໃສງາມຂອງປະເທດຊາດ ແລະ ປະຊາຊົນລາວຄືສູ່ນີ້.

ກໍ່ຕ້ອງຂໍຊົມເຊີຍ ແຕ່ແຖວທໍາອິດຈົນຮອດແຖວສຸດທ້າຍ ຂອງປື້ມ. ຍອມຮັບວ່າ ຜູ້ຊຽນມີເຕັກນິກສະຫຼັບສັບສາກເນື້ອໃນ ໄດ້ດີສາມາດເຮັດໃຫ້ອາລົມສິນ, ໂຄງເລື່ອງ ແລະ ສະພາບແວດ ລ້ອມກົມກືນເປັນໜຶ່ງດຽວ ໂດຍຜ່ານສັບພາສາທໍາມະດາ-ທໍາມະ

ດາ ແຕ່ມີພະລັງໂນ້ມນ້ຳວຈ່ອງດຶງ ບໍ່ໃຫ້ຜູ້ອ່ານປົງປື້ມຈົນກວ່າຈະ
ອ່ານສຸດ.

ແຕ່ລະສາກແຕ່ລະຕອນຂອງ “ ຮອຍຊີວິດ “ ນັ້ນບໍ່ມີ
ບ່ອນຖິ້ມ, ແຕ່ກິນໃຈກວ່າໝູ່ (ສຳລັບຂ້າພະເຈົ້າ) ແມ່ນບັນ “ ດຳ
ລົງຊີວິດຢູ່ຖ້ຳໝາຫຼົງ “ ເຊິ່ງສ່ອງແສງໃຫ້ເຫັນເຖິງຈຸດພິເສດ ຂອງ
ຄົນເຮົາໃນໄວຄະນອງ ແລະ ຄວາມອາດຫານຂອງໄວໜຸ່ມ, ບັນ
“ ຜູ້ຢູ່ໃນເຫດການ “ ທີ່ສະໜາມຮົບນຳບາກມີໄຊ, ບັນ “ ຈັກພິມ
ດິດຮ່ອນ “ ແລະ “ ຕັດຜົມໃຫ້ລຸງ “.

ປື້ມ “ ຮອຍຊີວິດ “ ຂອງ ເທດລະຄອນ ດວງສິນທິ
ເໝາະສຳລັບຜູ້ອ່ານທຸກເພດໄວ ພິເສດແມ່ນສຳລັບ “ ສິນໄຊ
ແຫ່ງຍຸກສະໄໝ “ ເຊິ່ງໄດ້ແກ່ຊາວໜຸ່ມລາວນັ້ນເອງ.

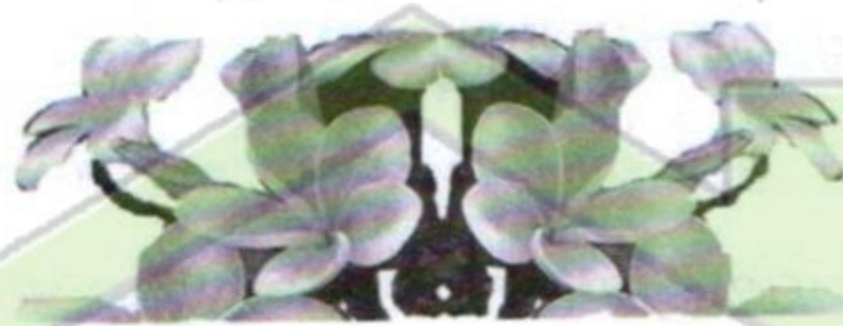
ປື້ມນີ້ຂຽນຂຶ້ນໃນໄລຍະທີ່ອາຍຸລັດຖະການ ຂອງ ເທດ
ລະຄອນ ຍັງເຫຼືອອີກບໍ່ຫຼາຍ ແຕ່ຂ້າພະເຈົ້າເຊື່ອວ່າ ອາຍຸການ
ປາຍປາກກາຂອງເພິ່ນຄົງຈະບໍ່ສິ້ນສຸດສ້ວຍຮ້ວຍໄປຕາມ, ເພາະ
ປາກກາບຳນານບໍ່ເປັນ !

ສຳລັບຜູ້ທີ່ມີປື້ມຊຸດໜຶ່ງ ຫຼື ຫຼາຍຊຸດ ອອກສູ່ສັງຄົມນັ້ນ,
ຄຽງຄູ່ກັບຄວາມພູມໃຈແລ້ວ ຍັງໄດ້ຮັບຮູ້ວ່າຕົນເອງກຳລັງກາຍ
ເປັນລູກໜີ້ ທາງດ້ານຈິດໃຈ, ສ່ວນຜູ້ອ່ານ ແລະ ສັງຄົມນັ້ນເປັນ
ເຈົ້າໜີ້ ໂດຍອັດຕະໂນມັດ. ດັ່ງນັ້ນ, ຖ້າເຮົາມີດຽບບໍ່ສືບຕໍ່ຂຽນ,
ສັງຄົມກໍ່ ຈະສົງໃສໄປຕ່າງໆນາໆ, ອາດຄິດວ່າເຮົາປົງປາກກາ,
ອາດຄິດວ່າປາກກາເຮົາບູ້. ດີບໍ່ດີ ຜູ້ອ່ານບາງຄົນອາດເອົາເລື່ອງ
“ ພະຍາດຜູ້ກ່ຽວ “ ເຂົ້າມາພົວພັນກັບຄວາມມີດຽບດັ່ງກ່າວ.

ຂ້າພະເຈົ້າຄິດວ່າ ເທດລະຄອນ ດວງສິນທິ ຄົງຈະບໍ່
ປ່ອຍໃຫ້ໃຜມາເຄາະປະຕູຖາມໜີ້ຮຸ່ງເຮືອນເດັດຂາດ !

ວຽງຈັນ, ວັນທີ 31 ຕຸລາ 2008

ວິເສດ ສະແຫວງສິກສາ

24 / VII

ຫ້າມຈໍາໜ່າຍ

ຄໍາເຫັນຂອງ ທ່ານ ຈັນທິ ເດືອນສະຫວັນ

ປະທານສາມະຄົມນັກປະພັນລາວ

ເທດລະຄອນ ດວງສິນທິ ເຂົ້າຮ່ວມການປະຕິວັດຊຸມ
ປີຕໍ່ຕ້ານຈັກກະພັດອາເມລິກາ, ໄດ້ກໍາເນີດ ແລະ ເຕີບໃຫຍ່ຂຶ້ນ
ທ່າມກາງເສິກກາງເມືອງໃນລາວ ແລະ ກໍ່ເປັນເວລາທີ່ການປະຕິ
ວັດລາວ ຕົກຢູ່ໃນສະພາບຫົວລ້ຽວຫົວຕໍ່ ໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງ
ບັນດາຜູ້ນໍາ ຂອງການປະຕິວັດຖືກພວກຝ່າຍຂວາຈັບຂັງຄຸກ.

ຍ້ອນມີຄວາມກະຕືລືລົ້ນຂອງໄວໜຸ່ມ, ເດັກສະຫຼອກ
ກອກທີ່ໜ້າຮັກເທດລະຄອນ ກໍ່ໄດ້ອໍາລາຈາກຄອບຄົວເຮືອນ
ຊານ ຈາກພໍ່ແມ່ຍາດຕິພີ່ນ້ອງໄປຢູ່ໃນຖັນແຖວກູ້ຊາດ ກູ້ເອກະ
ລາດ ແລະ ອິດສະຫຼະພາບ ແຕ່ອາຍຸຍັງອ່ອນນ້ອຍ. ແຕ່ໂດຍ
ຜ່ານການຫຼໍ່ຫຼອມຊຸບລ້ຽງຈາກແປວໄຟ ຂອງການປະຕິວັດ ໃນທີ່
ສຸດ ເທດລະຄອນ ກໍ່ເດີນທາງແຫ່ງອຸດົມການຢ່າງສຸດກິກສຸດ
ປາຍ ແລະ ກາຍ ເປັນພະນັກງານຫຼັກແຫຼ່ງ ຄົນໜຶ່ງຂອງພັກ-ລັດ.

ຜ່ານຈາກພຶດຕິກຳຕົວຈິງບົນແປວໄຟ ຂອງການປະຕິ
ວັດ, ເທດລະຄອນ ໄດ້ສະສົມທຶນຮອນ ແລະ ຊີວິດການຕໍ່ສູ້ມາ

ຢ່າງຊຸກຊົນ, ມາມື້ນີ້ ເທດລະຄອນ ຈຶ່ງໄດ້ເອົາພຶດຕິກຳເຫຼົ່ານັ້ນ
ມາທົບທວນ ແລະ ຊຽນເປັນບົດທວນຄືນຫຼັງທີ່ໜ້າອ່ານ ແລະ
ຈັບໃຈ.

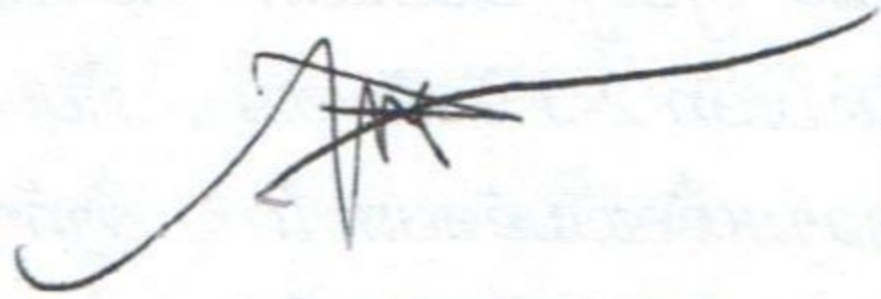
ອ່ານປຶ້ມ "ຮອຍຊີວິດ" ຂອງເທດລະຄອນ, ເຫັນວ່າ
ມີຄຸນຄ່າໃນແງ່ໜຶ່ງຂອງປະຫວັດສາດ ທີ່ຜູ້ກ່ຽວໄດ້ເຫັນ ໄດ້ເຮັດ
ຕົວຈິງ. ໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງ ເຫັນໄດ້ສະພາບຄວາມທຸກຍາກ
ແສນເຂັ້ມ ຂອງໄລຍະຕໍ່ສູ້ຂອງບັນດານັກປະຕິວັດ ກໍ່ຄືປະຊາຊົນ
ທີ່ຜ່ານສົງຄາມພິເສດ ຂອງສະຫະລັດອາເມລິກາ ກໍ່ຄືພວກທ່ານ
ຂາຍຊາດລາວ. ເຫັນໄດ້ຄວາມສະຫຼາດ ສ່ອງໃສຂອງທ່ານຜູ້ນຳ,
ເຫັນໄດ້ຄວາມຮັກຫອມຖະໜອມກັນ ລະຫວ່າງຜູ້ນຳ ກັບຜູ້ຖືກ
ນຳ ເໝືອນຍາດພີ່ນ້ອງຮ່ວມອຸທອນ ດັ່ງຕົວຢ່າງລູງ ສີສິມພອນ
ລໍວັນໄຊ ຊຶ່ງປາຍປາກກາຂອງ ເທດລະຄອນ ໄດ້ພັນລະນາ
ມັນເປັນຮູບພາບທີ່ໜ້າຈັບໃຈທີ່ສຸດ ແລະ ຄົນອ່ານແລ້ວ ຈະຮູ້ສຶກ
ເຄົາລົບຮັກຜູ້ນຳຂອງການປະຕິວັດ ໃນຍາມນັ້ນ.

ເຖິງຈະເປັນປຶ້ມເຫຼັ້ມນ້ອຍເຫຼັ້ມໜຶ່ງ ເປັນສະເກັດປະ
ຫວັດສາດໜຶ່ງ ແຕ່ອ່ານແລ້ວ ກໍ່ສາມາດຮູ້ໄດ້ສະພາບ ແລະ
ຮູບພາບລວມ ຂອງຍຸກສະໄໝຈັກກະພັດອາເມລິກາ ເຂົ້າແຊກ
ແຊງຮຸກຮານລາວ ໃນນັ້ນ ມີບັນຮີບນຳບາກເປັນຕົວເຕັ້ງ. ສິ່ງສຳ
ຄັນອີກອັນໜຶ່ງແມ່ນ ໃນປຶ້ມຫົວນີ້ ໄດ້ເໝັນໜັກເຖິງສາຍສຳພັນ
ມິດຕະພາບ ລາວ-ຫວຽດນາມ ຊຶ່ງເວລາໃດ ຫວຽດນາມກໍ່ເປັນ
ເພື່ອນຜູ້ໄວ້ເນື້ອເຊື່ອໃຈ ແລະ ພິເສດຂອງລາວ, ນອກຈາກການ
ຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວັດຖຸປັດໃຈແລ້ວ, ຍັງສົ່ງກຳລັງພົນອາສາສະໝັກ

ມາຊ່ວຍການປະຕິວັດລາວ, ຊ່ວຍສ້າງພະນັກງານລາວຈາກ
ກ.ຂ.ຄ.ງ ກາຍມາເປັນພະນັກງານຂັ້ນນຳ ຂອງຊາດລາວຈົນເທົ່າ
ທຸກວັນນີ້.

ເຖິງວ່າ ເທດລະຄອນ ບໍ່ແມ່ນນັກປະພັນ ນັກກະວີ ຜູ້ໂດ່ງ
ດັງ ແຕ່ຜ່ານຈາກປື້ມ "ຮອຍຊີວິດ" ເຫຼົ່ານີ້ກໍ່ເຫັນໄດ້ວ່າ ສະຫາຍ
ເທດລະຄອນ ມີພອນສະຫວັນໃນວັນນະຄະດີປະຕິວັດ ແລະ
ຫວັງວ່າ ສະຫາຍຈະສືບຕໍ່ຂຽນໄປເລື້ອຍໆ.

ວຽງຈັນ, ວັນທີ 12 ກັນຍາ 2008

ຈັນທິ ເດືອນສະຫວັນ

ເມັດຊາຍໃນຫາດ

ຄຳເຫັນຂອງ ທ່ານ ມາລາຈອນ ລິດອຸທຸມ

ບັນນາທິການໜັງສືພິມປະຊາຊົນ

ຂ້າພະເຈົ້າຮູ້ສຶກປະຫລາດໃຈ ທີ່ໄດ້ຮັບໂທລະສັບທາງໄກ ຈາກທ່ານ ເທດລະຄອນ ດວງສິນທິ ສະເໜີໃຫ້ກວດກາ ແລະ ຮຽບຮຽງ ບົ່ມບັນທຶກ “ ຮອຍຊີວິດ ” ຂອງເພິ່ນທີ່ຈະສົ່ງມາໃຫ້ໃນອີກ 2-3 ວັນຂ້າງໜ້າ, ທີ່ປະຫວາດໃຈກໍຄືວ່າ: ເພິ່ນມີຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຂ້ອຍສຳໃດ? ຈິ່ງກ້າມອບສິດທີ່ມີລັກສະນະຕັດສິນສຸດທ້າຍໃຫ້ກັນກອງບົດຂຽນທີ່ອອກຈາກປະສົບການ, ມັນສະໝອງຂອງເພິ່ນຊຶ່ງກໍແມ່ນຜະລິດຕະພັນທີ່ມີສ່ວນໄດ້-ເສຍ ຕໍ່ບົດບາດຊື່ສຽງຂອງເພິ່ນ ເມື່ອບົ່ມເຫລັ້ມນີ້ຫາກຖືກພິມ ແລະ ຈຳໜ່າຍອອກສູ່ສາຍຕາຂອງມະຫາຊົນ.

ທ່ານອິດຂ້າພະເຈົ້າ ກໍ່ມີຄວາມຫລັ່ງເລທີ່ຈະຕອບຮັບຍ້ອນບໍ່ຄ່ອຍມີເວລາແດ່ ແລະ ຍ້ານເຮັດບໍ່ໄດ້ກໍ່ທໍ່ກັນ, ແຕ່ເມື່ອຄິດໄປຄິດມາ ແລະ ໄດ້ຍິນສຽງໜັກແໜ້ນຈາກໂທລະສັບດ້ວຍສຳນຽງຜູ່ໄຫຄືກັນ, ຢູ່ເມືອງດຽວກັນ ແລະ ລື້ງເຄີຍກັນມາແຕ່ດົນນານເພິ່ນຮ້ອງ ຫາເທື່ອດຽວກໍ່ຈະປະຕິເສດໄດ້ແນວໃດ.

ເມື່ອໄດ້ຮັບຕົ້ນສະບັບ, ຂ້າພະເຈົ້າກໍ່ມີຄວາມພະຍາຍາມ
ອ່ານຫລາຍຫລົບ, ຫລາຍຕ່າວ ເພື່ອທຳຄວາມເຂົ້າໃຈເນື້ອໃນແຕ່
ລະເລື້ອງ ແລະ ນຳຕົນເອງຫວນຄືນເຖິງເລື້ອງລາວຕ່າງໆໃນອະ
ດີດທີ່ເຄີຍດຳລົງຊີວິດຢູ່ເຂດບົດປ່ອຍ (ເມືອງວຽງໄຊໃນປະຈຸບັນ)
ໃນໄລຍະດຽວກັນ ຈຶ່ງຮູ້ສຶກໂລ່ງໃຈເມື່ອຮູ້ສຶກວ່າ: ທ່ານ ເທດລະ
ຄອນ ດວງສິນທິ ເປັນຜູ້ມີຄວາມຊົງຈຳດີທີ່ຫາຍາກ ພ້ອມທັງມີ
ພອນສະຫວັນໃນການຂີດຂຽນນຳອີກ. ເພິ່ນໄດ້ຈັບເອົາເລື້ອງ
ເດັ່ນໃນຊີວິດ, ປະສົບການທີ່ເກີດຂຶ້ນກັບຕົນເອງ ແລະ ສິ່ງພົບພໍ້
ມາຂຽນຢ່າງມີຈຸດປະສົງ, ກວມເອົາຫລາຍເລື້ອງ, ຫລາຍບັນຫາ,
ຫລາຍລົດຊາດ ແລະ ຫລາຍພາສາຄຳເວົ້າທ້ອງຖິ່ນ, ຊົນເຜົ່າທີ່
ສ່ອງແສງໃຫ້ເຫັນສະພາບແວດລ້ອມໃນຍາມນັ້ນ ຊຶ່ງລ້ວນແຕ່
ເປັນເລື້ອງທີ່ຫນ້າຮູ້ ແລະ ເປັນປະໂຫຍດ ໃນການສຶກສາອົບຮົມ
ຊາວໜຸ່ມເຍົາວະຊົນທີ່ເກີດໃໝ່ໃຫຍ່ລຸນ, ຢ່າງນ້ອຍກໍ່ເປັນເງົາສະ
ທ້ອນໃຫ້ພວກເຂົາ ໄດ້ຮູ້ວ່າ: ເບື້ອງຫລັງໄຊຊະນະຂອງການປະ
ຕິວັດ ແລະ ໝາກຜົນທີ່ພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ເຊີຍຊົມໃນສູ່ມື້ນັ້ນ,
ມັນບໍ່ໄດ້ມາຢ່າງງ່າຍດາຍ, ມັນແມ່ນໝາກຜົນທີ່ແລກມາດ້ວຍ
ເລືອດເນື້ອ-ຊີວິດ ແລະ ຄວາມທຸກຍາກກາກກຳຂອງພະນັກງານ,
ທະຫານ ແລະ ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າບໍ່ຈັກວ່າເທົ່າໃດ.

ຂ້າພະເຈົ້າຮູ້ສຶກເປັນກຽດທີ່ມີສ່ວນໄດ້ກວດແກ້ ແລະ
ຮຽບຮຽງປຶ້ມບັນທຶກຫົວນີ້, ເຖິງວ່າຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດ, ບໍ່ທັນສົມບູນ
ແບບ ແລະ ກໍ່ບໍ່ອາດຈະຖືກໃຈທ່ານຜູ້ອ່ານໝົດທຸກຄືນໄດ້, ແຕ່ກໍ່
ໄດ້ເຮັດດີທີ່ສຸດເທົ່າທີ່ຂໍ້ມູນອຳນວຍໃຫ້, ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ທ່ານຜູ້

ອ່ານສຳນຶກໄດ້ວ່າ: ໃນໄລຍະເຮັດການປະຕິວັດຊາດ ປະຊາທິ
ປະໄຕ ພາຍໃຕ້ທຳລະເບີດລູກບົມ ຂອງຈັກກະພັດນຳເບີຫນຶ່ງໃນ
ໂລກຖອກລົງມາໃສ່ເຂດບົດປ່ອຍ ຢ່າງເນື່ອງນິດລຽນຕິດນັບເປັນ
ຫລາຍລ້ານໂຕນ ຈົນເບິ່ງຄືຈັ່ງວ່າ ບໍ່ມີສິ່ງທີ່ມີຊີວິດຍັງເຫລືອ
ຫລໍ່ນັ້ນ ພະນັກງານ, ທະຫານ ແລະ ປະຊາຊົນເຮົາບັນດາເຜົ່າ
ນັບເປັນພັນເປັນໝື່ນຄົນ ຢູ່ເຂດບົດປ່ອຍດຳລົງຊີວິດ ຢູ່ຄືແນວ
ໃດ? ກິນຫຍັງ? ໄປມາ ແລະ ເຄື່ອນໄຫວຕໍ່ສູ້ຄືແນວໃດ? ບັນ
ດາທ່ານຜູ້ນຳການປະຕິວັດເດ? ເປັນຄົນຄືແນວໃດ? ນຳພາແນວ
ໃດ? ຈຶ່ງນຳພາການປະຕິວັດ ຈາກໄຊຊະນະນີ້ໄປສູ່ໄຊຊະນະ
ໃໝ່ຍິ່ງໃຫຍ່ກວ່າເກົ່າ ແລະ ກ້າວໄປສູ່ໄຊຊະນະຢ່າງສົມບູນໃນ
ຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.

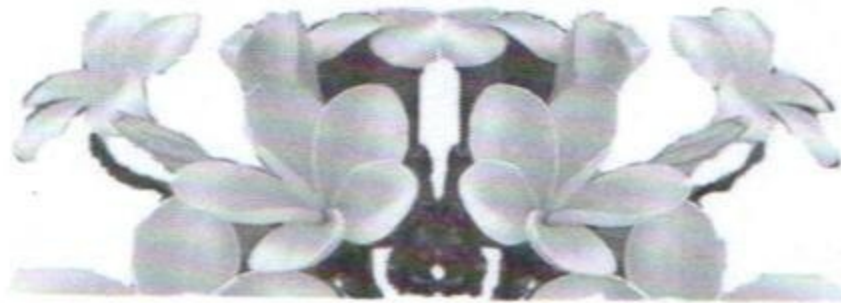
ແນ່ນອນລະ! ອະດີດຂອງຄົນຜູ້ຫນຶ່ງ, ປະສົບການຂອງ
ຄົນຜູ້ຫນຶ່ງ ແລະ ບົ່ມຫົວຫນຶ່ງບໍ່ອາດຈະພັນລະນາໄດ້ໝົດ ວິລະ
ກຳອັນລຳເລີດ, ໃຫຍ່ຫລວງ, ຫລວງຫລາຍເໝືອນຊາຍໃນຫາດທີ່
ກອງທັບ ແລະ ປະຊາຊົນເຮົາໄດ້ປະເຊີນ ແລະ ສ້າງຂຶ້ນມາໄດ້

ໃນໄລຍະກວ່າ 30 ປີ ແຫ່ງການຕໍ່ສູ້ປົດປ່ອຍຊາດ, ແຕ່ມັນກໍມີ
ຄຸນລັກສະນະຄ້າຍໆກັນກັບເມັດຊາຍ ເມື່ອກຳຂຶ້ນມາ ວິເຄາະກໍ
ຈະຮັບຮູ້ໄດ້ເລື້ອງລາວຕ່າງໆ ທີ່ບໍ່ແມ່ນໃຜກໍເຄີຍຮູ້.

ວຽງຈັນ, ວັນທີ 15 ສິງຫາ 2008

ມາລາຈອນ ລິດອຸທຸມ

ພັດພາກຈາກບ້ານເກີດ

ເນື່ອງຈາກບ້ານເກີດເມືອງນອນຂອງຂ້ອຍ ເປັນເຂດສອກຫລີກ, ຫ່າງໄກຄວາມຈະເລີນ, ທາງລົດກໍ່ໄປບໍ່ຮອດ, ໄຟຟ້າຍິ່ງເອື້ອມບໍ່ເຖິງ, ກະບອງໄຕ້ເຍືອງຍາມຄຳຄືນເປັນສິ່ງຈຳເປັນທີ່ທຸກຄອບຄົວຕ້ອງມີໄວ້, ເຂດສອກຫລີກທີ່ວ່ານີ້ ແຕ່ກໍ່ແມ່ນຂຶ້ນກັບ ເມືອງເຊໂປນ ຕໍ່ມາແມ່ນຂຶ້ນກັບ ເມືອງພິນ, ມາໃນປະຈຸບັນ ເພິ່ນຈັດຕັ້ງເປັນເມືອງໜຶ່ງອີກ ເອີ້ນວ່າເມືອງວິລະບູລີ ຂຶ້ນກັບແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ໂດຍກວມເອົາເຂດອ່າງຄຳ ແລະ ເຂດເມືອງວັງເຂົ້າກັນ ເຂດນີ້ເປັນເຂດອຸດົມສົມບູນ ເຕັມໄປດ້ວຍຊັບໃນດິນສິນໃນນ້ຳ. ມີບໍ່ຄຳ, ບໍ່ທອງ ແລະ ບໍ່ອື່ນໆ, ດຽວນີ້ພວມຂຸດຄົ້ນນຳມາໃຊ້. ສ່ວນບ້ານເກີດຂອງຂ້ອຍແທ້ໆແມ່ນບ້ານນາສາເລາະ, ເປັນບ້ານເກົ່າແກ່ແຕ່ຫາກບໍ່ໃຫຍ່, ມີປະມານ 80 ຫລັງຄາເຮືອນ, ທາງດ້ານຕາເວັນຕົກ ແມ່ນອີງຫລັງໃສ່ຕີນພູຊ້າງແຮ່, ແຕ່ຄາວຂ້ອຍຍັງນ້ອຍ, ທົ່ວບໍລິເວນນີ້ ເຕັມໄປດ້ວຍພູຜາປ່າດົງຕຶບໜາ.

ນັບຕັ້ງແຕ່ມີຂະບວນການປະຕິວັດເຊື່ອມເຂົ້າມາເຂດນີ້ ກໍ່ກາຍເປັນເຂດພື້ນຖານຂອງການປະຕິວັດ ຢ່າງໜາແໜ້ນ, ອ້າຍນ້ອງອິດສະລະກໍ່ຫລາຍ ແລະ ເຄື່ອນໄຫວໄປໆມາໆກໍ່ສະດວກສະບາຍ ດັ່ງນັ້ນຝ່າຍລັດຖະບານວຽງຈັນຈຶ່ງບໍ່ສົນໃຈ ແລະ ບໍ່ເອົາໃຈໃສ່ເທົ່າທີ່ຄວນ, ໂຮງຮຽນກໍ່ມີແຕ່ໂຮງຮຽນມູນຄືມີຫ້ອງບໍ່ 1 ຫາຫ້ອງ ບໍ່ 3 ເທົ່ານັ້ນ, ເດັກນ້ອຍນັກຮຽນສ່ວນຫລາຍຮຽນຈົບ ບໍ່ 3 ແລ້ວກໍ່ອອກເຮັດໄຮ່, ເຮັດນາ, ສະພາບດັ່ງກ່າວນີ້ເປັນມາຫລາຍເຊັ່ນຄືນແລ້ວ.

ຍ້ອນເລືອກບ່ອນເກີດບໍ່ໄດ້ຂ້ອຍຈຶ່ງເປັນຄືດັ່ງວ່າ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຍັງຖືວ່າຂ້ອຍເປັນຜູ້ໂຊກດີແນ່ໜ້ອຍໜຶ່ງ ຖ້າທຽບໃສ່ຫລາຍຄົນໃນບ້ານຂ້ອຍກໍາເນີດໃນຄອບຄົວທຸກຍາກອີ່ຫລີ ແຕ່ອ່າວແຄນແດ່ ຍ້ອນພໍ່ແມ່ເປັນຜູ້ເບິ່ງກ້ວາງ, ມອງໄກຕໍ່ອະນາຄົດຂອງລູກໆໂດຍສະເພາະຕໍ່ຂ້ອຍເປັນລູກຊາຍຫລ້າ ແມ່ນໄດ້ຮັບຄວາມເອົາໃຈໃສ່ລື້ນຜູ້ອື່ນ, ພາຍຫລັງຈົບ ປ3 ຢູ່ບ້ານແລ້ວ, ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ການຮຽນຖືກຂາດບັນຂາດຕອນ ພໍ່ແມ່ຕັດສິນໃຈສົ່ງຂ້ອຍໄປຮຽນ ຫນັງສືຢູ່ບ່ອນທີ່ມີຫ້ອງຮຽນສູງກວ່າ ແຕ່ກໍ່ບໍ່ແມ່ນຢູ່ໃນເມືອງທີ່ຈະເລີນຫຍັງດອກ ເພາະວ່າຖ້າຮຽນຢູ່ໃນເມືອງແທ້ພໍ່ແມ່ກໍ່ຄືຊິບໍ່ມີປັນຍາທີ່ຈະຫາເງິນເພື່ອຍື່ນສິ່ງ, ທ້າຍລະດູຝົນປີ 1959 ຫລັງຈາກດຳນາແລ້ວຊຶ່ງກໍ່ພໍດີກຽມເຂົາສົກຮຽນໃໝ່ສົກປີ 59-60 ພໍ່ແມ່ໄດ້ຕັດສິນໃຈວ່າ: ແນວໃດກໍ່ຕ້ອງຊອກບ່ອນຮຽນໃຫ້ລູກ, ເພາະຄັນຊິປະໃຫ້ລູກເຂົາຮຽນກໍ່ຈະເສຍອະນາຄົດຂອງລູກ, ເປັນຈັ່ງບຸນຍາມນັ້ນມີຄົນໄທບ້ານໃກ້ຄຽງທີ່ກັບຈາກການໄປຮຽນຫນັງສືມາຢາມບ້ານ, ເພິ່ນຜູ້ນີ້ກໍ່ບໍ່ແມ່ນຜູ້ອື່ນຜູ້ໄກຫຍັງດອກແມ່ນລູກພໍ່ສ່ຽວນັ້ນເອງ, ໄດ້ໂອກາດກໍ່ເລີຍຂໍຝາກຕິດຫ້ອຍໄປນຳເພິ່ນ ແລະ ເພິ່ນກໍ່ຍອມຮັບເອົາແບບບໍ່ຂັດບໍ່ຂົນຫຍັງ, ທັງໆທີ່ກະໂຕເພິ່ນເອງກໍ່ຍັງອາໄສຢູ່ເຮືອນນຳຜູ້ອື່ນ, ຂ້ອຍເອງກໍ່ຕັດສິນໃຈໄປນຳເພິ່ນ ເພື່ອຈະໄດ້ສືບຕໍ່ເຂົ້າຫ້ອງ ປ4 ຕາມຈຸດປະສົງ. ບ້ານສີໄຄເປັນບ້ານທີ່ອ່າວໃຫຍ່ແດ່, ເຊິ່ງຕັ້ງຢູ່ລະຫວ່າງກາງ ຂອງໄລຍະທາງແຕ່ສະຫວັນນະເຂດ ຫາທ່າແຂກ, ບ້ານນີ້ມີຫ້ອງຮຽນແຕ່ ບໍ1 ເຖິງ ບໍ 6 , ຄູສອນກໍ່ມີຄົບ ການໄປຮຽນຢູ່ບ້ານສີໄຄເທື່ອນີ້ກໍ່ມີຫລາຍບັນຫາໜ້າກໃຈ, ອັນສຳຄັນບໍ່ຮູ້ວ່າໄປພັກເຊົາຢູ່ນຳໃຜ? ຖ້າໂຮມກັນອາໄສຢູ່ເຮືອນດຽວທັງສີ່ຄົນ ກໍ່ຈຽມໃຈເຈົ້າຂອງເຮືອນ, ເຖິງວ່າເພິ່ນຈະເປັນຄົນໃຈກ້ວາງກໍ່ຕາມ, ເຮືອນເພິ່ນກໍ່ແຄບໆ, ບໍ່ທັນເວົ້າ

ຮອດເຂົ້ານ້ຳຂອງກິນຈະເອົາຢູ່ໃສ? ຖ້າຈະໄປຂໍເປັນສັງກະລີວັດ, ວັດໃດກໍ່ເຕັມໝົດແລ້ວ, ຕົວຈິງເວລາໄປຮອດທຳອິດບໍ່ໃຫ້ນ້ຳຕາກໍ່ໄຫລອອກ; ຄິດຢາກກັບບ້ານແຕ່ບໍ່ຮູ້ທາງ, ເປັນອັນວ່າຈົນປັນຍາທີ່ສຸດໃນຍາມນັ້ນ, ມີແຕ່ເອົາຄວາມອິດທົນເທົ່ານັ້ນເປັນຫລັກຄິດວ່າ ຍາມນັ້ນຕົນເອງຊິໄປບໍ່ລອດແທ້ໆ, ເຂົ້າໂຮງຮຽນໄດ້ສອງອາທິດພວມຮູ້ສຶກມ່ວນຕາມພາສາເດັກນ້ອຍ, ລື່ງແກ່ນໝູ່ຄູ່ນັກຮຽນນຳກັນຫລາຍຫນ້າຫລາຍຕາຂຶ້ນ, ພ້ອມກັນນັ້ນໂຊກດີກໍ່ມາເຖິງ, ຄຳມື້ໜຶ່ງ ຫລັງຈາກກິນເຂົ້າແລງແລ້ວ ເຫັນລູກຜູ້ໜຶ່ງພ້ອມດ້ວຍລູກສາວເພິ່ນ 2-3 ຄົນຢ່າງເບັດຫນ້າມາຫາເຮືອນປ້າມາຍບ່ອນພວກເຮົາເຊົາຢູ່, ບໍ່ຮູ້ວ່າເພິ່ນລົມກັນແນວໃດກ່ອນແລ້ວ ພໍມາເຫັນຂ້ອຍເອື້ອຍທົ່ງສາ ແລະ ເອື້ອຍນົນທາກໍ່ແລ່ນມາຫາ ແລະ ເວົ້ານຳຂ້ອຍວ່າ: ເມື່ອຢູ່ເຮືອນພວກເອື້ອຍເດີ! ຊຸມພວກໝູ່ ແລະ ອ້າຍສ່ຽວກໍ່ພາກັນແຫ່ໄປສິ່ງ, ເປັນອັນວ່າແຕ່ເວລານັ້ນມາຂ້ອຍໄດ້ໄປຢູ່ໃຕ້ສາຍຄາເຮືອນຂອງແມ່ຜູ້ທີ່ເຕັມໄປດ້ວຍຄວາມເມດຕາ ແລະ ໃຫ້ຄວາມອົບອຸ່ນ, ແຕ່ນັ້ນມາຂ້ອຍກໍ່ບໍ່ອຸກອັ່ງປານໃດ ຍາມແລງແຕ່ລະມື້ພາຍຫລັງເລີກໂຮງຮຽນມາແລ້ວ ພວກເອື້ອຍກໍ່ພາໄປຕັກນ້ຳສ້າງຫາບມາ 2-3 ຫາບເຕັມອຸ, ເຕັມແອ່ງ, ຖ້ຽວສຸດທ້າຍພວກເອື້ອຍກໍ່ຫາບມາເອງ ສ່ວນຂ້ອຍເລີຍໄປຈູງເອົາງົວ ມາເຂົ້າແຫລ່ງພ້ອມ, ຢູ່ເຮືອນມີງົວກວຽນຄູ່ໜຶ່ງ, ໂຕໜຶ່ງເປັນສີດຳ, ດ່າງ, ຂາວ ແລະ ອີກໂຕໜຶ່ງເປັນສີດອກຈຳປາ, ດັ່ງນັ້ນ, ເພິ່ນຈຶ່ງພາຂ້ອຍເອີ້ນງົວກວຽນຄູ່ນີ້ວ່າ: “ບັກຈຳປາ-ດ່າງ”.

ຕອນຊຸ່ມມືດພາຍຫລັງກິນເຂົ້າແລ້ວ, ຂ້ອຍກໍ່ເລີ່ມຕົ້ນຮຽນຫນັງສື ຊຶ່ງມີທັງແກ້ບົດຝຶກຫັດ, ເລົ່າບົດຮຽນ, ບົດທ່ອງຂຶ້ນໃຈ, ແກ້ບົດເລກ, ບາງມື້ໄດ້ແອບຂຽນຫວາຍ ໂດຍໃຫ້ພວກເອື້ອຍກວດຊ່ວຍ, ມື້ໃດກໍ່ຮຽນຈົນເດິກ

ດີນ ຈິ່ງໄດ້ເຂົ້ານອນ, ສ່ວນພວກເອື້ອຍໆກໍ່ຖ້າເຂົ້ານອນພ້ອມກັນທຸກໆມື້, ຊຶ່ງນານວັນເທົ່າໃດຂ້ອຍຍິ່ງມີຄວາມຮູ້ສຶກວ່າ: ພວກເອື້ອຍເຂົາເຈົ້າກໍ່ຮັກ ແພງຂ້ອຍຫລາຍ, ບາງເທື່ອກໍ່ຍາດກັນຮັກຊ້ຳອີກ, ເວລາມີເຄື່ອງກິນແຊບ ຂ້ອຍກໍ່ໄດ້ກິນຫລາຍກວ່າພວກເອື້ອຍ, ດ້ານໜຶ່ງຢູ່ເຮືອນຫລັງນີ້ສ່ວນ ໃຫຍ່ຊ້ຳພັດແມ່ນຜູ້ຍິງ, ຮອດຕອນເຊົ້າທຸກໆມື້ຂ້ອຍຕ້ອງໄດ້ລຸກພ້ອມ ພວກເອື້ອຍເພື່ອຊ່ວຍຕຳເຂົ້າຄົກມອງ, ຂ້ອຍຮູ້ແຕ່ຢຽບຫາງຄົກຊ່ວຍເພິ່ນ ຫລືບໍ່ກໍ່ເປັນຜູ້ຈັບໄມ້ແສ້ໄລ່ໄກ່ຢູ່ຫົວຄົກມອງພຸ້ນ, ສ່ວນພວກເອື້ອຍແມ່ນ ເປັນຜູ້ຟັດເຂົ້າ ແລະ ເຂົງເຂົ້າ ເພາະຂ້ອຍເອງບໍ່ຮູ້ເຮັດ ແລະ ພວກເອື້ອຍ ເຂົາເຈົ້າກໍ່ບໍ່ແອບໃຫ້ເຮັດ ມື້ໃດບົດທ່ອງຂຶ້ນໃຈເລົ່າອ່າວຍາກແດ່, ຂ້ອຍກໍ່ ສວຍໂອກາດເອົາເວລາຊ່ວຍພວກເອື້ອຍຕຳເຂົ້າທັງຢຽບຫາງຄົກມອງ, ທັງ ເລົ່າບົດຮຽນໄປພ້ອມ, ດ້ວຍເຫດນັ້ນ ຄະແນນຮຽນປະຈຳເດືອນຂອງຂ້ອຍ ຈິ່ງແລ່ນຈາກທີ 9-10 ຂຶ້ນມາເປັນ 2-3 ຫລືຕຳສຸດກໍ່ເປັນ 4 ນີ້ລະ, ພວກ ເອື້ອຍອ້າຍຄູ ແລະ ໝູ່ຄູ່ນັກຮຽນນຳກັນກໍ່ເລີ່ມຮູ້ຈັກຮັກແພງຂ້ອຍຫລາຍ ຂຶ້ນເລື້ອຍໆ, ເມື່ອຮອດທ້າຍປີເສັງຂຶ້ນຫ້ອງທີ 5 ຂ້ອຍກໍ່ເສັງໄດ້ທີ 2 ຂອງ ຫ້ອງ ຊຶ່ງຂ້ອຍດີໃຈຫລາຍຫາອັນປຽບບໍ່ໄດ້ເພາະເວລາພັກກັບມາຢາມ ບ້ານຈະໄດ້ນຳເອົາຜົນສຳເລັດດັ່ງກ່າວມາເລົ່າສູ່ພໍ່ແມ່ແລະໝູ່ຄູ່ພີ່ນ້ອງຟັງ.

ເວລາໂຮງຮຽນພັກປະຈຳປີ ກ່ອນຈະເດີນທາງກັບບ້ານ ເພື່ອຕົກກ້າ ດຳນາຊ່ວຍພໍ່ແມ່, ເວລານັ້ນສະພາບການບ້ານເມືອງເລີ່ມຄັບຂັນ ແລະ ທະວີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫລາຍຂຶ້ນຊັກໃຊ້, ການຕໍ່ສູ້ລະຫວ່າງສອງຝ່າຍເລີ່ມ ທະວີຄວາມຮຸນແຮງຂຶ້ນເລື້ອຍໆ, ການລັດຖະປະຫານ 9/8/1960 ໄດ້ ສ້າງທ່າແຮງ ແລະ ກາລະໂອກາດໃຫ້ແກ່ກຳລັງຮັກຊາດ ເປີດກ້ວາງເຂດ ບົດປ່ອຍແຕ່ເໜືອຮອດໃຕ້, ດິນຕໍ່ແຜ່ນແຕ່ຖືກຕັດອອກເປັນສອງເຂດ:

ຂໍໂທດຫຼາຍໆ

ປຶ້ມຫົວດັ່ງກ່າວ ຍັງບໍ່ສາມາດນຳ
ມາເຜີຍແຜ່ໄດ້ ເນື່ອງຈາກຍັງບໍ່
ໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດໃຫ້ເຜີຍແຜ່
ໄດ້ຢ່າງເປັນທາງການເທື່ອ...

ດ້ວຍຄວາມຮັກແພງ